

ABDELHAK NOURI

Een onvervulde droom

Mohammed (opa) Nouri (1938)

x

Aïcha El Khaloufi (1946)

Fatima Nouri (1966)

Mohammed Nouri (1967)

Khadija Nouri (1969)

Moustafa Nouri (1970)

Rajae Nouri (1971 – 1973)

Abdelouahid Nouri (1974)

Ahmed Nouri (1977)

Bounouar El Iboudi (1938)

x

Radia Messaoudi (1944)

Mohamed El Iboudi (1962)

Fatima El Iboudi (1964)

Milouda El Iboudi (1965)

Rabia El Iboudi (1969)

Rahmouna El Iboudi (1971)

Mimoun El Iboudi (1976)

Abdelkader El Iboudi (1981)

x

Abderrahim Nouri (1993)

Mohammed Amine ‘Mo’ Nouri (1994)

Abdelhak ‘Appie’ Nouri (1997)

Ghizlane Nouri (2001)

Fairouz Nouri (2005)

Sabrina Nouri (2007)

Amira Nouri (2010)

Khalid Kasem

Abdelhak Nouri

Een onvervulde droom

LEBOWSKI PUBLISHERS
AMSTERDAM 2020

De uitgeverij heeft getracht alle rechthebbenden op copyright van fotomateriaal te achterhalen. Degenen die desondanks menen aanspraak te kunnen maken op deze rechten, worden verzocht zich te wenden tot de uitgever.

© Khalid Kasem, 2020

© Lebowski Publishers, Amsterdam 2020

© Omslagfoto: Hollandse Hoogte | Soenar Chamid

Omslagontwerp: Riesenkind, 's-Hertogenbosch

Typografie: Crius Group, Hulshout

Foto auteur: © Jan Willem Kaldenbach

ISBN 978 90 488 4878 2

ISBN 978 90 488 4879 9 (e-book)

NUR 400 | 491

www.nourifoundation.com

www.lebowskipublishers.nl

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

Lebowski is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Meld je aan voor de nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van de nieuwste boeken via www.lebowskipublishers.nl/nieuwsbrief

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

‘O Allah, Heer van de mensen, neem het kwaad weg. Genees hem en U bent de Genezer. Er is geen genezing behalve Uw genezing. Een genezing die geen ziekte achterlaat.’

اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ أَذْهِبِ الْبَاسَ، اشْفِهِ وَأَنْتَ الشَّافِي، لَا شِفَاءَ إِلَّا بِشِفَاؤِكَ، شِفَاءَ لَا يُعَادِرُ سَقَمًا

Profeet Mohammed (vrede zij met hem)

INHOUD

VOORWOORD	9
PROLOOG	13
1. Rabia El Iboudi (1)	17
2. Mohammed Nouri (1)	23
3. Rabia El Iboudi (2)	28
4. Mohammed Nouri (2)	34
5. Rabia El Iboudi (3)	40
6. Mohammed Nouri (3)	45
7. Mohammed Nouri (4)	50
8. Mohammed Amine 'Mo' Nouri	55
9. Abderrahim Nouri	61
10. Innsbruck, Oostenrijk (1)	66
11. Abdelkader El Iboudi	71
12. Innsbruck, Oostenrijk (2)	80
13. Zwarte donderdag	86
14. De belofte	91
15. Dag van de verbinding	96
16. Het lot	100
17. Donny van de Beek (1)	108
18. <i>NRC Handelsblad</i> (1)	116
19. Donny van de Beek (2)	119
20. Tilburg (1)	125
21. De Ajax-delegatie	130
22. Tilburg (2)	139

23. Dokter Ernesto Coscarella	143
24. Steven Bergwijn	148
25. Eberhard van der Laan	156
26. Marcel Keizer	160
27. John Beer	172
28. Frenkie de Jong (1)	177
29. <i>NRC Handelsblad</i> (2)	182
30. Frenkie de Jong (2)	186
31. Uitzicht op de ArenA	192
32. Verzoekschrift (1)	196
33. Verzoekschrift (2)	200
34. Verzoekschrift (3)	206
35. Arbitrage	210
EPILOOG	215
DANKWOORD	223

VOORWOORD

Abdelhak Nouri appte mij op 2 juli 2017, mijn vader was een dag daarvoor overleden. *Moge Allah hem laten rusten en de hoogste rang in het Paradijs schenken en zijn goede daden allemaal accepteren.* Daarna belde hij om zich te verontschuldigen, hij kon niet bij het dodengebed aanwezig zijn omdat hij de volgende ochtend naar Oostenrijk zou vertrekken voor een trainingskamp.

Het dodengebed is een belangrijk ritueel in de islam om de overledene de laatste eer te bewijzen en, belangrijker nog, de Schepper te vragen barmhartig te zijn voor zijn ziel. Abdelhak zou vanuit Oostenrijk zijn familie vragen om het gebed bij te wonen. Het is de laatste keer dat ik hem heb gesproken.

Gedurende de laatste fase van zijn voetbalcarrière was ik bij hem betrokken, na 8 juli 2017 ben ik op verzoek van zijn naasten zijn belangen blijven behartigen en sindsdien treed ik op als hun woordvoerder. Een rol die ik nederig en dankbaar vervul. Als vertrouwenspersoon ben ik zeer nauw betrokken bij de nasleep van het noodlot dat niet alleen Abdelhak maar ook hen heeft getroffen.

Abdelhak Nouri kreeg wereldfaam als begenadigd voetbaltalent, ik leerde hem kennen als groot mens. Wat direct opviel was zijn onbaatzuchtigheid, niet alleen voor de mensen dicht bij hem, maar voor eenieder die hij in zijn hart sloot. Zeker na de tragiek

van 8 juli zijn de verhalen over zijn betrokkenheid en de goede daden die hij in stilte verrichtte eindeloos. Wat mij echter het meest bijblijft is de ongelofelijk hechte band tussen hem en zijn ouders, broers, zusjes en oom. Hij was het cement dat hen bij elkaar hield, een rol die hij tot op de dag van vandaag vervult.

Dit boek draait om meer dan alleen Abdelhak Nouri na 8 juli 2017, het gaat vooral over Abdelhak voor die donkere dag, hoe zijn meest dierbaren hem zien en zagen. Het vertelt het verhaal van de familie Nouri, over hun roots en de dromen waarmee zij ooit naar Nederland kwamen, over opgroeien in een omgeving waar het ontwikkelen van talent niet vanzelfsprekend is.

Ik heb vele gesprekken met de familie gevoerd over wie Abdelhak is als mens, de voetballer is immers slechts een deel van zijn persoonlijkheid. Deze gesprekken, de humor en vaak ook het rauwe verdriet, koester ik het meest.

De kring rondom Abdelhak is groot. Ik heb er dan ook voor gekozen om me naast mijn eigen verslaglegging te beperken tot het weergeven van de gesprekken die ik heb gevoerd met de mensen die het dichtst bij hem staan: moeder, vader, broers en oom. Niet toevalligerwijs de kleine kring van naasten die hem sinds 8 juli 2017 non-stop verzorgt, zeven dagen in de week, vierentwintig uur per dag. Daarnaast heb ik gesproken met drie oud-teamgenoten en een oud-trainer met wie Abdelhak een speciale relatie onderhield.

Ik realiseer me dat de betrokkenheid en invloed van Abdelhak veel verder reikt dan deze kring. Hij is geliefd bij velen en zeker bij de mensen die hem goed hebben gekend. Maar ook bij vreemden liet hij een onuitwisbare indruk achter. Tot op de dag van vandaag komen zij van heinde en verre naar Amsterdam-Geuzenveld om hun verdriet en waardering te tonen voor iemand die zij alleen kennen van de beelden en overleveringen.

Abdelhak bekommerde zich tijdens zijn carrière altijd om hen die het minder goed getroffen hebben, die het niet altijd even gemakkelijk op eigen kracht redden. Hij maakte in het bijzonder tijd voor kinderen en jongeren die door een geestelijke of fysieke beperking aan de zijlijn staan. De familie Nouri heeft het dan ook als haar taak opgevat om uit het donkere dat Abdelhak is overkomen licht te laten schijnen. Het is hun doel om in naam van Abdelhak met name kinderen en jongvolwassenen te helpen volwaardig mee te doen in de samenleving, een brug te slaan tussen hen die alles kunnen en hen die dat om welke reden dan ook zonder hulp niet kunnen. De Nouri Foundation zal zich zowel in Nederland als in het buitenland inzetten om Abdelhaks zelfopgelegde taak voort te zetten, oog en hart te hebben voor hen die dat het meest nodig hebben. Frenkie de Jong, Steven Bergwijn en Donny van de Beek hebben toegezegd de eerste ambassadeurs te willen zijn in een lange rij betrokkenen die deze missie vooruit zullen stuwten.

Khalid Kasem, maart 2020

PROLOOG

Beelden van de wedstrijd van 8 juli 2017 zijn op YouTube geplaatst. De video start op het moment dat de wedstrijd ruim 71 minuten onderweg is. Ajax heeft balbezit op de helft van Werder Bremen. Mazraoui kaatst de bal na 71 minuten en 34 seconden naar Leon Bergsma die zich via goed positiespel onder de druk vandaan speelt. Tijdens deze actie zie je Abdelhak uit het zestienmetergebied van Werder Bremen teruglopen; op de rand van de zestienmeter probeert hij in looppas verder terug te zakken naar het middenveld, maar die looppas verandert al snel in een wandeling. Na 71 minuten en 48 seconden gaat Abdelhak rustig op het gras liggen, er is geen overtreding zichtbaar of ander contact met een tegenstander of medespeler. De wereldvoetbalbond FIFA noemt dat een ‘non-contact collapse’. De nummer vier van Werder Bremen waarschuwt de scheidsrechter, die het spel vervolgens stillet en naar Abdelhak toerent.

Na 72 minuten en 2 seconden geeft de scheidsrechter toestemming aan de verzorgers van Ajax om het veld te betreden. Op datzelfde moment staat Mazraoui voorovergebogen over Abdelhak heen en houdt zijn hand vast. Hij hoort Abdelhak de geloofsbelijdenis uitspreken, *‘Ash-hadoe an la ilaha illallah, was ash-hadoe anna Mohammadan rassoel Allah’*. (Ik getuig dat niets of niemand het recht heeft aanbeden te worden behalve

Allah en ik getuig dat Mohammed de boodschapper van Allah is.) Deze getuigenis zegt iets over zijn gemoedstoestand, over wat hij op dat moment voorvoelde. Iedere moslim hoopt dat dit de woorden zijn die hij als laatste op aarde zal uitspreken, een bevestiging dat hij als moslim is gestorven. Op dat moment kon niemand bevroeden dat het de laatste woorden zouden zijn die tot op de dag van vandaag uit zijn mond te horen zijn geweest.

Abdelhak ligt op dat moment met gesloten ogen op de grond, op de beelden is na 72 minuten en 5 seconden een oppervlakkige ademhaling te zien. Vanaf 72 minuten en 7 seconden is de eerste verzorger van Ajax bij Abdelhak. Dit is exact 19 seconden na het neergaan van Abdelhak.

De regie brengt vanaf dat moment een wissel en de bank van Werder Bremen in beeld. Ook de spelers van Ajax worden in beeld gebracht. Na 72 minuten en 18 seconden is het beeld weer gericht op de situatie rond Abdelhak, op dat moment is ook zichtbaar dat de teamarts van Ajax het veld in komt rennen. Na 72 minuten en 19 seconden valt de arm van Abdelhak op de grond, de arm waarop hij steunde vanaf het moment dat hij op het veld ging liggen. Zowel de teamarts als de verzorger van Ajax gaan zich intensief bezighouden met hem. Na 72 minuten en 32 seconden leggen ze hem in een zijligging. Als het beeld na 72 minuten en 48 seconden weer gericht wordt op de situatie rond Abdelhak is te zien dat Huntelaar betrokken is bij de hulpverlening. Mazraoui kijkt van nabij mee.

Een aantal spelers van Werder Bremen, die ook bij de situatie staan, gebaren druk om meer hulp. Na 72 minuten en 53 seconden komen ook de clubarts en verzorger van Werder Bremen ter plaatse, samen met twee paramedici. Een van deze paramedici heeft een automatische defibrillator bij zich die hij rechts naast Abdelhak neerzet. Deze Automatische Externe Defibrillator (AED) is een (voor reanimatie cruciaal) draagbaar hulpmiddel dat het hartritme weer kan herstellen bij een hartstilstand. Hun-

telaar stapt weg als de medici arriveren en lijkt aan te geven dat er iets aan de hand is met de hals van Abdelhak, hij doelt daarbij waarschijnlijk op diens ademhaling. De speler Delaney van Werder Bremen maakt eenzelfde gebaar.

Op een foto die op 10 juli 2017 in de papieren krant van het *AD* verscheen is Abdelhak vanuit een andere hoek zichtbaar op het moment dat de paramedici bij hem aankomen. Op het plaatsen van deze foto is de nodige kritiek geweest, het is een heftig beeld waarop te zien is dat Abdelhak in doodstrijd verkeert. Hij ligt dan op zijn rechterzij met weggedraaide ogen. Dit is na 72 minuten en 53 seconden.

Vanaf dat moment wordt op de videobeelden het zicht op de situatie rond Abdelhak belemmerd door de verschillende hulpverleners. Wat nog wel zichtbaar is, is dat na 74 minuten en 40 seconden een brancard wordt gebracht. Na 76 minuten en 43 seconden brengt de regie spelers van Ajax in beeld en een herhaling van de situatie waarin Abdelhak naar de grond gaat. Op dat moment ligt hij nog steeds op zijn rechterzij en is er geen sprake van hartmassage of het aansluiten van de aanwezige AED. De situatie rondom Abdelhak wordt voor ongeveer 5 minuten aan het zicht onttrokken.

Na 81 minuten en 30 seconden wordt hij weer in beeld gebracht. Er staat nu een ambulance naast hem, er is een parasol opgezet en verschillende hulpverleners met gele hesjes aan schermen de situatie af met handdoeken. Ook nu zijn er geen aanwijzingen van hartmassage en/of het gebruik van de AED. Het is al meer dan 10 minuten na het neergaan van Abdelhak.

Vervolgens verdwijnt het beeld weer, 3 minuten en 10 seconden. De wedstrijd is inmiddels gestaakt. Als het beeld terugkeert, zijn een tweede ambulance en de Oostenrijkse *Notarzt*, dr. Daniel Rainer, ter plaatse. Na enkele seconden is voor het eerst (zichtbaar) sprake van hartmassage. Het filmpje heeft een

totale duur van 16 minuten en 12 seconden. Abdelhak ging na 13 seconden naar de grond, pas na 13 minuten en 56 seconden zijn voor het eerst reanimatiehandelingen te zien.

HOOFDSTUK I

Rabia El Iboudi (1)

Amsterdam, 8 juli 2017

Abdelhak facetimedede een dag eerder, zijn moeder Rabia moest lachen om zijn woorden. Omdat zijn vader Mohammed in Marokko was en zijn broer Mohammed Amine ‘Mo’ ergens aan de Turkse Riviera lag, zou hij de man in huis zijn. Zo kondigde Abdelhak zijn aanstaande thuiskomst aan. Ze hoefde zich geen zorgen meer te maken, zei hij met veel bombarie, hij was bijna onderweg om voor zijn moeder en zusjes te komen zorgen. Daarna volgde de vraag of ze een paar flesjes Fruit Shoot voor hem wilde kopen, naast gestoomde groente, spinazie en kalfs-schnitzel. De prins had gesproken en zijn moeder kon eigenlijk geen enkele wens van hem negeren.

Met grote tassen vol boodschappen was de tocht door Geuzenveld ten einde gekomen. Groente en vlees is op elke hoek in de Amsterdamse buurt te vinden, maar op die warme zomerdag in juli waren de suikerrijke Fruit Shoots lastiger te verkrijgen. Rabia struinde samen met haar vriendin de supermarkten in de buurt af. De Lidl kende ze niet, Albert Heijn had ze niet, maar gelukkig vond ze bij de Vomar wel de door haar zoon begeerde drankjes.

Thuis aangekomen begint ze met de voorbereidingen voor het diner, al is niet iedereen in het gezin fan van gestoomde groente, spinazie en kalfsvlees. Bij iedere greep uit de boodschappen-tas worden de verwachtingsvolle blikken van haar dochters wat

minder hoopvol. Ondanks het adagium dat er gegeten wordt wat de pot schaft, maakt ze toch een alternatief gerecht voor hen klaar. Er is nog voldoende tijd, Abdelhak had aangekondigd die avond klokslag 23.00 uur thuis te zijn.

Rabia houdt niet echt van voetbal. Ze vindt het wel leuk om te kijken, maar niet als haar kinderen spelen. In al die jaren is ze misschien vijf keer bij een wedstrijd van Abdelhak geweest, ze kon het moeilijk aanzien als haar oogappel werd getackeld of van achteren een schop kreeg. Wanneer je zo goed en snel bent als Abdelhak hebben tegenstanders het vaak op je voorzien. Ze is misschien drie keer op De Toekomst geweest, het jeugdcomplex van Ajax, maar de keren dat ze er was kon Abdelhaks dag niet stuk. Ze probeerde zo onopvallend mogelijk in het publiek te zitten, maar als hij dan een doelpunt maakte kon ze haar emoties niet onderdrukken, waardoor Abdelhak haar altijd opmerkte tussen de andere toeschouwers. Een euforische blik op zijn gezicht bij die schaarse momenten.

Rabia en Abdelhak zijn zielsverwanten, de relatie tussen hen heeft een andere dimensie dan die met haar andere kinderen. Ze zijn haar allemaal even lief, maar met niemand voelt zij zich zo verbonden als met hem. Tot ver in zijn basisschooltijd kroop Abdelhak elke ochtend bij zijn moeder in bed. Zijn vader Mohammed had als slager korte nachten, rond vier uur 's ochtends verliet hij de woning om inkopen te doen en het vlees voor te bereiden. Zodra Abdelhak nog voor het krieken van de dag de wekker hoorde afgaan in de slaapkamer van zijn ouders, zat hij in starthouding, klaar om op het moment dat hij de deur dicht hoorde vallen de warmte van zijn moeder op te zoeken.

Rabia is zijn vertrouwenspersoon, er is niemand die zoveel weet van Abdelhak als zij. Alle brieven op zijn naam worden

door haar opengemaakt, alle verhalen uit de kleedkamer of over zijn vrienden deelt hij met haar. Gekscherend zegt ze soms tegen hem dat hij op zoek moet gaan naar een vrouw, iemand met wie hij een gezin kan stichten, zodat diegene deze rol van haar kan overnemen. Abdelhak begint dan altijd te lachen en belooft eeuwig trouw te blijven aan haar. Hij ziet zichzelf oud worden op die zolderkamer bij zijn ouders in Geuzenveld, met of zonder vrouw. Zijn doel is om eerst voor zijn ouders en zusjes te zorgen, omdat zijn oudste broer het huis al uit is en Mo bijna volgt. Trouwen komt later wel.

Hij heeft zijn ouders een belofte gedaan: als hij zou doorbreken, echt succesvol zou worden, dan zou hij een nieuw, groot en prachtig huis in de buurt laten bouwen voor hen en zijn zusjes, zodat hij in hun woning in de Aalbersestraat kon blijven wonen. Amsterdam-Geuzenveld is het centrum van zijn wereld, de plek waar hij is opgegroeid, waar hij zich op zijn gemak voelt, waar al zijn vrienden wonen.

Ze hebben een vast ritueel, Rabia en Abdelhak. Altijd als hij op reis gaat moeten ze samen zijn koffer inpakken. Of het nu voor een dag is of voor een langere periode, het is een proces dat ze samen moeten ondergaan. Nog nooit heeft Abdelhak eigenhandig zijn koffer ingepakt.

Op de avond voordat hij naar Oostenrijk zou vertrekken, lag Rabia op de bank, ze was koortsig. Boven zat Abdelhak met zijn vrienden te lachen en te kletsen. Toen hij naar beneden kwam en haar vroeg om hem te helpen met het inpakken van zijn spullen was ze niet direct enthousiast. Tegen beter weten in ging ze de discussie met hem aan: 'Het zijn maar een paar spullen, het is maar voor zes dagen, je krijgt kleding van de club, dus alleen ondergoed, toiletartikelen, is zo gebeurd.' Ze voelde zich te zwak om al die treden naar zijn slaapkamer op te lopen. Abdelhak wist wel beter en liep alvast naar boven om zijn oude

kicksen en voetbalshirts uit te delen. Het was heel gebruikelijk dat spullen die hij niet meer droeg werden gedistribueerd onder zijn vrienden, zelfs kleding die hij nog wel droeg vond gretig aftrek onder zijn maatjes.

Toen zijn vrienden op een gegeven moment vertrokken waren, appte Abdelhak vanuit zijn slaapkamer naar zijn moeder dat ze konden beginnen met het inpakken. Over en weer gingen de verzoeken en bezwaren, totdat Rabia uiteindelijk een bericht binnenkreeg met de tekst: *Mama ik kan niet zonder jou, mama ik hou van jou*. Als Abdelhak iets wilde, dan wist hij het zo te organiseren dat het ook lukte.

Rabia strompelde de treden op en ging naast hem zitten, de plek waar ze al zo vaak samen hadden gezeten. Zijn altijd innemende lach deed alle bezwaren en beperkingen verdwijnen. De koffer werd opengeslagen, zes boxershorts werden ingepakt, shirts, sokken, tandenborstel, een selectie van geurtjes. Abdelhak knuffelde haar terwijl ze met haar laatste krachten zijn spullen verzamelde. Dit was wat hij nodig had, dit was waar hij om vroeg.

De volgende ochtend stond zijn koffer beneden op hem te wachten, ontbijt op tafel. Rabia was een paar dagen daarvoor uitgegleden in de badkamer. Haar knie, die al zwak was, was twee keer zo groot als normaal. Abdelhak drukte haar op het hart om naar de dokter te gaan, hij ging haar vanuit Oostenrijk bellen om te checken of ze ook echt gegaan was. Een knuffel, een kus op haar voorhoofd. Tot over een paar dagen, 'insha'Allah', met Gods wil.

Nog voordat Rabia ook maar de gelegenheid krijgt om haar schoenen uit te trekken na het boodschappen doen, belt haar zoon Abderrahim die even verderop woont. Op de vraag hoe het

gaat begint ze in geuren en kleuren te vertellen over hoe ze heel Geuzenveld door gebanjerd is om die fruitdrankjes te zoeken waar Abdelhak om had gevraagd. Abderrahim lijkt niet echt geïnteresseerd in het verhaal, hij is alleen benieuwd of ze thuis is en geeft aan dat hij zo langskomt.

Vreemd. Het gebeurt nooit dat iemand aankondigt langs te komen, zeker niet een van haar kinderen. Ze denkt er verder niet over na en vraagt hoe Abdelhak het doet vandaag, of hij goed speelt. De hele dag heeft ze nagenoeg niet aan de wedstrijd gedacht. Via WhatsApp had ze hem die ochtend nog wel veel succes gewenst. Abderrahim antwoordt dat Abdelhak het goed doet, zoals gewoonlijk. Verder weinig woorden.

Ze vraagt een van haar dochters om de tv aan te zetten, maar de afstandsbediening is onvindbaar, eigenlijk al sinds de dag ervoor. Terwijl Rabia verdergaat met het opruimen van de boodschappen wordt haastig gezocht. Hoe kan het nou dat ze niet wat voorzichtiger kunnen omgaan met de spullen in huis, waarom raakt alles zoek? Een paar tellen later komt er een bericht binnen via WhatsApp, van haar jongste broertje Abdelkader: *Ik weet niet wat er is. Abdelhak is gevallen. Ik kom nu naar Geuzenveld, ik zit nu in de tram naar Geuzenveld.*

Er is vast niets ernstigs aan de hand, denkt ze, hoeveel keer per wedstrijd valt een speler wel niet? Toch belt ze even met Abdelkader voor tekst en uitleg, terwijl de zoektocht naar die verdomde afstandsbediening doorgaat. Als hij opneemt, vraagt hij als eerste of ze aan het kijken is. Als ze antwoordt van niet, lijkt er opeens niets aan de hand, maar de paniekerige toon waarop hij spreekt verradt iets anders.

Waarom is die afstandsbediening nog steeds niet gevonden? Krachttermen volgen. Rabia komt de keuken uit om zich met de zoektocht te bemoeien als haar dochter hem plots in handen heeft. Wanneer de televisie aangaat zien ze Abdelhak op het veld liggen met verzorgers en spelers om zich heen. De verslaggever

zegt dat het er niet goed uitziet. Rabia kijkt verstijfd naar de beelden. In haar hoofd is ze op zoek naar redenen om zich niet te druk te hoeven maken. Misschien heeft hij last van zijn maag of pijn aan zijn enkel, is de medicatie slecht gevallen, is hij weer flauwgevallen, of... Alleen met haar dochter kijkt ze gebiologeerd naar het scherm.

Opeens slaat de deur open en rent Salah het huis binnen, de beste vriend van Abdelhak. Hij vliegt Rabia in de armen en is in tranen. In no time staat de hele woonkamer vol met buurlingens en hun ouders, zussen en vriendinnen. De ruimte is gevuld met mensen die deels in trance naar de tv kijken, deels in tranen gebeden mompelen en smeekbedes verrichten.

Het gebeurt nooit dat Rabia een wedstrijd op tv mist, nu wel. De machteloosheid is groot, als ze de tv in kon stappen zou ze dat doen. Zeker op het moment dat de helikopter haar zoon meeneemt.

HOOFDSTUK 2

Mohammed Nouri (1)

Berkane, Marokko, juli 2017

Het was de bedoeling dat de hele familie Nouri die zomer naar haar roots zou gaan: Beni Said, het Rifgebergte in Marokko. Ruim vijfendertig jaar was Abdelhaks vader Mohammed niet teruggegaan naar de grond die al generaties in het bezit is van zijn familie. Langs de mannelijke lijn gaan de overleveringen over de geschiedenis van de familie Nouri heel ver terug. De gedachte dat hij deze verhalen, maar vooral dit gevoel, mocht doorgeven aan zijn kinderen maakte hem emotioneel. Die zomer was een unieke gelegenheid om verschillende generaties samen te brengen op de plek waar alles begonnen was. Zijn kinderen zouden voor het eerst in hun leven kunnen zien welke enorme sprong voorwaarts de familie had gemaakt in nog maar een enkele generatie. Huizen van klei en steen zonder elektriciteit en water waren in nog geen veertig jaar vervangen door de relatieve luxe waarin de familie Nouri nu leefde.

Ter voorbereiding op deze speciale vakantie was Mohammed het huis in Berkane, in het noorden van Marokko, vlak bij Algerije, in gereedheid aan het brengen voor het verblijf van alle kinderen, op Abdelhak na. Het was jammer dat hij er niet bij kon zijn, maar de voorbereiding op het nieuwe seizoen van Ajax was in volle gang, en er was geen overlap tussen zijn vakantie en die van de rest van het gezin. Een paar weken eerder was Abdelhak nog wel in Marokko geweest en verbleef toen bij de zus van Mo-

ammed, zijn tante. Samen met een aantal hechte vrienden had hij daar een deel van de ramadan gevestigd en Marokko verkend.

De geschiedenis van de Nouri's voert terug tot het platteland van Beni Said, de regio waar veel Marokkaanse Nederlanders hun oorsprong vinden. In de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw ging deze regio gebukt onder het geweld van de Franse en Spaanse overheersers. De oorlog en onderdrukking lieten al snel hun sporen na. Een hele generatie is opgegroeid met ouders of grootouders die in Algerije gingen werken om alle monden te kunnen voeden. *Gastarbeiders avant la lettre*.

Op een gegeven moment was de hongersnood ondraaglijk en werd het leven op het platteland onhoudbaar, waardoor velen naar de grote stad trokken, zo ook de Nouri's. Zij vestigden zich in Fez, een van de koningssteden. In Bab Ftouh, een levendige wijk in Fez die gekenmerkt wordt door een van de vier eeuwenoude poorten die toegang bieden tot de oude stad, woonde de familie Nouri in een clandestien pension boven een levensmiddelenegroothandel. De overgrootmoeder van Abdelhak droeg in haar eentje de zorg voor haar vier dochters en haar zoon, de opa van Abdelhak, nadat haar man was overleden. Het was een kleine ruimte, niet meer dan een kamer zonder raam en een wastafel. Alle kinderen sliepen naast elkaar, in de zomer onhoudbaar heet, in de winter onvoorstelbaar koud. Zelfs met kleren aan slapen hield de kou niet uit de botten. Een huis was onbetaalbaar. Overdag ontdeed ze linzen en spliterwten van vuiligheid en verpakte die in jutezakken voor de verkoop. Het hele gezin moest rondkomen van het schamele loon van de overgrootmoeder van Abdelhak en van levensmiddelen die over de houdbaarheidsdatum waren.

De opa van Abdelhak verstond de kunst van het gedetailleerde handwerk. Hij maakte de mooiste theepotten en pannen. Voor de Marokkaan is de theepot een belangrijk pronkstuk. De decoratie op de pot in combinatie met de kwaliteit van de theeglazen zegt iets over de mate van welgesteldheid van de eigenaar ervan. Zeker het theezetten is een ritueel dat bij elke bijeenkomst nauwgezet wordt gevolgd. De thee wordt bereid op tafel voor de ogen van de gasten. Minutieus wordt de munt geïnspecteerd en toegevoegd aan het mengsel van kokend water met daarin Chinese groene thee. Deze grijsgroene balletjes van opgerolde theebladeren, die in kokend water openspringen, geven de thee een wat grassige, rokerige smaak. Een groot, massief stuk suiker, in de vorm van een menhir, wordt stukgeslagen en de suiker wordt in etappes toegevoegd. De kleur en smaak van de thee worden beoordeeld voordat de theeglazen worden volgeschonken. Zoals in de westerse wereld wordt gekeken naar kunst aan de muur, wordt bij Marokkanen gekeken naar dit ritueel.

Na een kortstondige carrière als meubelmaker in Frankrijk keerde opa Nouri, de vader van Mohammed, begin jaren zeventig terug naar Fez. Het samenwonen in een krap bemeten pension met voornamelijk Algerijnse arbeidsmigranten was hem zwaar gevallen. De vijf maanden dat hij in Lyon verbleef deden hem ook beseffen dat hij niet zonder zijn vrouw en kinderen kon leven. In Fez pakte hij zijn oude ambacht op, Mohammed spendeerde zijn schoolvakanties bij zijn vader in de werkplaats. Dan kreeg hij aan het einde van de week omgerekend vijf euro in zijn hand gedrukt. Een enorm bedrag in die tijd, maar dat betekende wel een hele week hard werken.

Oma Nouri, de moeder van Mohammed, groeide ook op in Fez. Generatie op generatie leefde haar kant van de familie in de

oude stad. Ze was niet naar school geweest, maar had een bovengemiddelde interesse in de traditionele keuken van de streek. Haar culinaire kunsten waren onovertroffen. Ze leerde in Fez opa Nouri kennen en er werd snel een huwelijk gesloten, zoals dat ging in die tijd. Ze kregen zeven kinderen: vier jongens, onder wie Mohammed, en drie meisjes.

Oma Nouri hield er een aparte maar uiterst effectieve opvoedingsstijl op na. Ze was, zoals ze dat vandaag de dag zeggen, 'streetwise'. In Marokko moest de lange reis naar en van school te voet worden afgelegd. Groepjes kinderen liepen samen als forrenzen naar school en schroomden niet onderweg kattenkwaad uit te halen en met stenen te gooien naar alles wat bewoog. Oma Nouri vermomde zich en liep, zonder dat haar kinderen het wisten, achter ze aan naar school om ze in de gaten te houden. 's Avonds vertelde ze dat 'Aïcha de vlieg' naar haar toe was gekomen om verslag uit te brengen van de misdragingen van haar kinderen. Ze wist precies waar ze allemaal geweest waren en wat ze hadden uitgevreten. Elke keer dat de kinderen in het vervolg naar school of naar huis liepen, keken ze met argwaan naar iedere vlieg die maar in de buurt kwam, angstig voor Aïcha.

Ze had ook een uiterst effectieve methode om de studieresultaten van haar kinderen te bevorderen. Ongeletterd als ze was kon ze niets zeggen over de inhoud van het huiswerk, al liet ze haar kinderen geloven dat ze wel degelijk kennis van zaken had. Zeker in die tijd was het een unicum dat vrouwen naar docenten toe gingen om te vragen in welke vakken en op welke onderdelen haar kinderen zich moesten verbeteren. Het gebeurde regelmatig dat ze bij thuiskomst haar zoon vertelde dat zijn Franse vervoegingen ondermaats waren of haar dochter dat ze beter moest worden in het werken met breuken. Daardoor kregen haar kinderen de indruk dat ze alles wist en maakten ze braaf hun huiswerk. Onder het licht van de olielampen zaten ze naast hun moeder en werkten ze hard om het onder de knie

te krijgen. Veel later vertelde de directeur van de school dat niemand zo betrokken was bij haar kinderen als zij. Iedere week kwam ze langs en kreeg dan een update van hun studieontwikkeling. Het is dan ook geen toeval dat alle kinderen uit het gezin naar de universiteit zijn gegaan.